

LESVOORBEREIDING CLOSE READING

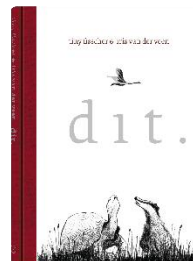
Boek: dit.

Schrijver: Tiny Fisscher en Iris van der Veen

Hoofdstuk: dit

Groep: 7-8

Thema: vriendschap/geluk

Kerdoel:

-De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

De tekst wordt gebruikt om gevoelens en ervaringen rond 'geluk' te verwoorden, via taal en eventueel creatieve opdrachten.

- De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Reflectie op de tekst (inhoud en vorm) én op hun eigen geluksbeleving gebeurt in alle drie de sessies.

Sessie 1: Wat zegt de tekst?

Doelen:

- Ik kan vertellen wie de hoofdpersonen zijn
- Ik kan uitleggen waarom deze tekst poëtisch is

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Wie zijn de hoofdpersonen in dit verhaal?
- Wat is de sfeer in dit gedicht? Vat dit samen in 1 duidelijke zin.
- Schrijf twee kenmerken op uit de tekst die jou laten zien dat deze tekst poëtisch is.

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Lees de lesdoelen voor aan de leerlingen en leg uit wat we deze sessie gaan doen. Laat de leerlingen met hun schoudermaatje de lesdoelen herhalen. *schoudermaatje betekent het kind wat direct naast het kind zit.*
- Activeer de voorkennis bij de kinderen door ze in schoudermaatjes aan elkaar te laten vertellen wanneer ze een gedicht hebben gekregen of zelf hebben gemaakt. (*Denk aan Sinterklaas*).
- Lees het gedicht voor en laat de leerlingen de woorden geel kleuren die de sfeer aangeven in dit gedicht. Wellicht uitleggen aan de leerlingen wat er wordt bedoeld met sfeer, zodat ze deze opdracht ook goed kunnen uitvoeren.
- Na het lezen van het gedicht, ga je een instructie geven over poëzie. Deze instructie hebben ze nodig om bovenstaande vragen te kunnen beantwoorden. Wat betekent poëzie? In dit gedicht vind je niet een vaststaand rijmschema zoals de leerlingen wellicht kennen. Niet alle gedichten hoeven te rijmen. Sommige teksten lijken op verhalen, maar voelen aan als een gedicht. Dit noemen we een proza gedicht. Definitie van poëzie: Een verhaal heeft meestal een duidelijk begin, midden en einde, met actie en gebeurtenissen. Poëzie draait vaak om gevoel, sfeer, klank en beeld en is niet altijd logisch als een verhaal. In poëzie vind je vaak beeldspraak terug. Er worden dingen niet letterlijk gezegd maar ze roepen gevoelens of beelden op. Vaak vind je in poëzie een soort muzikaal ritme terug. Het spreekt vaak de zintuigen aan. Ook is de

taal vaak anders dan bijvoorbeeld gewone spreektaal. Denk aan onverwachte woordcombinaties, ongebruikelijke zinsbouw.

- Na de instructie over poëzie ga je de tekstgerichte vragen stellen. De leerlingen beantwoorden de vragen eerst individueel. Dit doen ze bij voorkeur in hun schrift. Daarna laat je de leerlingen met hun schoudermaatje overleggen en delen ze de antwoorden met elkaar. Eventueel laten aanvullen in hun schrift. Jij loopt rond en luistert naar de antwoorden die de leerlingen geven. Daarna geef je een aantal leerlingen het woord om de antwoorden te delen. Dit kan bijvoorbeeld met beurtenstokjes.

Hoe evalueer ik de les?

- Kom terug op het lesdoel en vraag aan de leerlingen wat het verschil is tussen een gedicht en een verhaal en laat ze dit opschrijven. Daarna in schoudermaatjes de antwoorden laten uitwisselen.

Sessie 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

Doelen:

Ik kan uitleggen hoe woorden en zinnen in het verhaal laten zien wat de personages voelen en denken.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- In de zin: 'In zijn hoofd spoelt een woord aan: geluk.'
Wat betekent 'spoelt aan' hier? Waarom is dit beeld gekozen? Wat zegt dit over hoe schildpad het gevoel ervaart?
- Lees: 'Is geluk niet iets groots?' antwoordt hij dan. 'Iets buitengewoons weergaloos?'
Hoe zie je in deze zin het verschil tussen hoe Das en Schildpad naar geluk kijken?
- Wat denken de dieren over geluk? Noem minstens twee meningen.
- Lees de zin: 'Geluk zit overal. Waar je maar wilt'. En de zin: 'De cirkel in het water waaert uit'. Wat hebben deze twee zinnen met elkaar te maken?
- In het laatste stukje zegt schildpad: 'Ik zou weleens veren willen in plaats van een schild.'
Wat zegt deze wens over hoe schildpad zich voelt? Waar verlangt hij naar denk je?
- Een bekend gezegde is: 'Geluk zit in de kleine dingen'. Dit gezegde past goed bij dit gedicht. Welke kleine dingen van geluk worden benoemd in dit gedicht? Kleur deze groen.

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Begin de sessie door samen met de leerlingen de voorkennis te activeren uit sessie 1.
*Wat zijn ook alweer de verschillen tussen poëzie en een verhaal? En wie zijn de hoofdpersonen? Om antwoord te kunnen geven op deze vragen, zouden ze eventueel terug kunnen kijken in hun schriftje. Daarna trek je een aantal beurtenstokjes en laat de betreffende kinderen de vraag beantwoorden.
- Benoem het lesdoel en laat de leerlingen aan elkaar uitleggen wat zij vandaag gaan leren of laat hen het lesdoel hardop herhalen.
- Lees de gehele tekst voor terwijl de leerlingen meelezen. De kinderen kleuren tijdens het lezen met blauw de woorden die gevoelens vertellen en met geel de woorden die gedachten vertellen. Dit kan je eventueel als eerste voordoen op het bord (modellen). Zodat ze snappen wat je bedoelt en ze hierna zelf kunnen doen.

- Tijdens het lezen kan je ook kort aandacht besteden aan de moeilijke woorden in de tekst, doe dit vooral door vooruit of terug te lezen, of leg de woorden kort uit:
*weergaloos
*beamen
*flonkeren
- Laat de leerlingen na het lezen in twee of drietallen uitwisselen wat ze allemaal blauw en geel hebben gekleurd. Bespreek dit vervolgens ook kort klassikaal na. Toon de tekst op het bord. Geef een aantal kinderen de beurt en laat ze benoemen wat ze hebben gekleurd. Jij kleurt mee op het bord zodat iedereen kan zien waar je bent en wat je doet.
- Hierna gaan ze met de werkvorm *placemat* (zie hiervoor de bijlage) de vragen beantwoorden die jij hierboven gaat stellen. Na elke vraag, geef je denktijd zodat de leerlingen eerst individueel in hun eigen vakje het antwoord kunnen opschrijven. Daarna overleggen ze met elkaar over de verschillende antwoorden en schrijven ze 1 antwoord op in het midden van het vak. Je kan na elke vraag de gegeven antwoorden bespreken of je bespreekt de antwoorden nadat alle vragen zijn gesteld. Geef bij het bespreken van de antwoorden, ruimte voor discussie.

Hoe evalueer ik de les?

- Kijk met leerlingen terug naar het gestelde lesdoel. Lees het lesdoel nog een keer voor en laat de kinderen dan eerst individueel in 1 zin opschrijven:
-Welke gedachtes en gevoelens horen bij Das?
-Welke gedachtes en gevoelens horen bij Schilpad?

Hierna bespreken ze in schoudermaatjes wat ze hebben opgeschreven en aan de hand van beurtenstokjes laat je het aantal kinderen nog verwoorden in de klas.

Sessie 3: Wat betekent de tekst?

Doelen:

- Ik kan uitleggen wat de boodschap van de schrijver is.
- Ik kan een eigen mening vormen en opschrijven behorend bij de titel van dit verhaal DIT.
- Ik kan uitleggen wat geluk voor mij betekent.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Wat denk jij de schrijver wil zeggen met dit verhaal?
- Waarom laat de schrijver de personages praten over 'geluk' zonder het echt uit de leggen?
- Het gedicht heet 'DIT'. Waarom zal de schrijver voor deze titel hebben gekozen? Wat zo hiermee bedoeld kunnen worden?
- Is 'DIT' voor iedereen hetzelfde? Of kan het voor iedereen iets anders betekenen?
- Denk jij dat de schrijver wil dat de lezer iets verandert na het lezen van dit fragment? Waarom wel of waarom niet?
- Is voor iedereen geluk hetzelfde? Betekent het woord 'geluk' voor iedereen hetzelfde? Leg je antwoord uit. Wat is voor jou geluk?
- Beschrijf in een zin een ander moment in jouw leven dat voelt als "dit".
- Heb jij weleens een moment gehad waarop je dacht: "Laat dit nooit voorbijgaan"? Beschrijf het.

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Begin de sessie door samen met de leerlingen de voorkennis te activeren uit sessie 2

* -Welke gedachtes en gevoelens horen ook alweer bij Das? En welke horen gedachtes en gevoelens horen bij Schildpad?

- Benoem het lesdoel en laat de leerlingen aan elkaar uitleggen wat zij vandaag gaan leren of laat hen het lesdoel hardop herhalen.
- De leerlingen lezen in koor zachtjes met hun schoudermaatje de tekst door. Als iedereen dit heeft gedaan, ga je over naar de werkvorm binnen/buitenkring.
- Aan de hand van de werkvorm *binnen/buitenkring* laat je de leerlingen de vragen beantwoorden. Jij stelt de vragen aan de leerlingen. Uitleg werkvorm:
Bij een binnen- en buitenkring vorm je twee kringen, de helft van de leerlingen vormt de buitenkring en de andere helft van de leerlingen de binnenkring. De leerlingen in de binnenkring staan met hun gezicht naar een leerling in de buitenkring. Mocht je met een oneven aantal zijn, kun je als leerkracht zelf mee doen of een drietal vormen. Elke ronde mag eerst de buitenkring het woord nemen en daarna de binnenkring. Na elke vraag, schuift de buitenkring twee plaatsen door en zo krijg je een nieuwe gesprekspartner.

Eventuele taalopdracht;

Poëzie zoektocht

Voor deze opdracht werken de leerlingen in tweetallen;

1. De leerlingen halen zinnen uit het gedicht die poëtisch aanvoelen.
2. Ze schrijven deze zinnen op losse strookjes op.
3. Daarna maken ze een eigen 'gedicht' door de zinnen in een andere volgorde te leggen en ze geven het gedicht een naam. Laat ze ook proberen om in het gedicht hun 'DIT' te laten voorkomen zodat het gedicht persoonlijk wordt. Dit hebben ze opgeschreven bij sessie 3.

Als iedereen de opdracht heeft voltooid, worden de gedichten op tafel gelegd. De leerlingen lopen rond en lezen elkaars gedichten.

Hoe evalueer ik de les?

- Kom terug op het doel van de les. Praat met de leerlingen over de drie sessies. Wat hebben ze geleerd van deze les, over poëzie?
- Laat een aantal leerlingen vertellen wat voor hen DIT is.
- Lees een aantal gedichten klassikaal voor en laat leerlingeneren hierover een compliment geven.

Datum: mei 2025

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for writing or drawing.